

Merelpraat (boekbespreking)

Dick A. Jonkers

De merel, die door de meeste mensen vaak lijster wordt genoemd, behoort samen met de (huis)mus tot de bekendste vogelsoorten van ons land. Het verspreidingsgebied over de wereld is enorm. Het strekt zich uit van de Azoren tot in Oost-China. Er zijn minsten achttien ondersoorten vastgesteld. Ondanks de zeer grote bekendheid in ons land was er vreemd genoeg tot nu toe nog nooit een monografie verschenen.

De auteur (Wijnhoven H.) raakte er na jaren 'merelmonomanie' door begeistert. Hij verzamelde materiaal uit bijna 400 (!) publicaties. De soort lijkt een rolmodel te zijn, dat gebruikt kan worden voor niet al te langdurig veldonderzoek om veronderstellingen te kunnen toetsen. Een soort gevederd proefkonijn, dat lijkt te passen in het rijtje van onder meer fruitvlieg en zebra-vink.

In het hoofdstuk 'Merelwereld' wordt uitvoerig de wetenschappelijke indeling van de merels beschreven. Gelukkig is deze taaie kost een uitzondering. Een greep uit de inhoud levert tal van weetjes op. Er is aandacht voor de natuurlijke vijanden als gaai en ekster. In 'Groot schorem' wordt ingegaan op

de relatie met laatstgenoemde. Bij 'Klein tuig' op de parasieten en het usutu-virus. 'Mereltaal, alleseter en het zwarte peloton' bevatten eveneens veel informatie. 'Eieren en nesten' eveneens, met onder andere dat in merelnesten zeer zelden koekoekseieren worden gedeponereerd. Ook aan zijn consumptie wordt aandacht geschonken. Het uitgebreide speurwerk in de literatuur heeft heel wat boeiends opgeleverd en maakt het geheel tot een soort naslagwerk. De merel is een van de vogelsoorten,

die zich in de bebouwing heeft gevestigd en zich daarbinnen heeft aangepast.

Van origine is het een bewoner van bossen en struwelen. De schrijver neemt de lezer ook mee in zijn eigen beleving van de merelwereld. Hij is erin geslaagd de zeer vele publicaties van anderen, waaronder onderzoekers te ontsluiten en onder te brengen in een plezierig en goed leesbaar geheel.

Wijnhoven, H. (2017):
De merel. 21 x14,5 cm.
Integraalband, 256 bladzijden.
ISBN 978 90 450 3395 2.
Atlas Contact,
Amsterdam/Antwerpen.
Prijs € 21,99.
Ook als e-book verkrijgbaar.

Wat zien ik?

Dick A. Jonkers

Achtervolging van een koekoek

Toen ik op 4 juli tijdens een fietstocht langs de Vecht bij Loenen aan de Vecht kwam, viel mijn oog op een groepje vogels dat aanvallen uitvoerde op een andere vogel, die aan een slanke roofvogel deed denken.

Het was geen predator, want dan zou

de situatie anders geweest zijn en de predator zijn prooi achtervolgen. Toch was er paniek in de tent. Het bleek een koekoek te zijn die zich niets aantrok van zijn belagers en onverstoort verder vloog over de struiken en boompjes langs de weg. Koekoeken vertonen parasitair gedrag in nesten van zangvogels. vogels beseffen dat

hij in de omgeving van hun legsels niet te vertrouwen is. In dit geval begeleidden merels en zanglijsters hem tot het 'gevaar geweken' was. merels is bekend dat zij tot in augustus nesten met eieren kunnen hebben. zanglijsters is dat tot in juli. Dit kan het door mij vastgestelde gedrag verklaren.

De alarmerende vogels konden natuurlijk niet weten dat deze vogel al op trek was en hun legsels dus geen gevaar liepen.

Op tilt gaan zonder de aanwezigheid van een broedsel lijkt mij weinig zinvol.